

48 . Iclod | Județ: Cluj | Punct: Tabla Popii | Anul: 1996

Anul: 1996

Cod RAN: 58151.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Diana Bindea, Monica Bodea, Gheorghe Lazarovici, Zoia Maxim, Mihai Meșter, Sorin Radu

Instituții: Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca

Raport

Cercetările din această campanie au continuat săpăturile din zona centrală a stațiunii, începută în anul 1994. Secțiunea 52, începută ca săpătură de salvare din anul 1995, a fost continuată în acest an. Secțiunea avea 30 m. S-a săpat pe straturi de 20 cm.

{Profilul stratigrafic și pedologic}. Locul profilului pedologic era în c. 5 (prescurtat c. = carou) aceasta fiind chiar în dreptul bornei kilometrice, unul din punctele noastre de reper.

{Succesiunea și descrierea pedologică:}

1. 0 - 58 m; arabil (arheologic a. = -20) și marginea șanțului șoselei naționale (+20 față de nivelul arheologic); 10 YR 5/2 uscat; ca nivel arheologic pentru materialele descoperite marcat cu -20 cm;
2. -0,58 - 0,62m (a. = -30) Hard pan (tapla plugului) 10 YR 3/2; 3/3; negru granulos; cu urme de strat de cultură neolitic în partea inferioară (a. = -40; -60); strat cu materiale Iclod I/II;
3. -0,62 - -0,80m (a. -80); 10 YR 2/2 ud, negru granulos, fenomene de lacoviștire (stagnare a apei);
4. -0,80 - -1,00m; orizont AB; 10 YR 4/3; a. - 80 strat de cultură Iclod I, brun lutos: - 100 strat geologic;
5. -100 - 1,20m; 10 YR 4/2, orizont de tip BT (B textural cu argilă), sol coluvial pe un sol fosil, brun argilo-iluvial.

Platforma 102, semnalată în c. 1-3, avea trei gropi două umplute cu chirpici, alta cu gaură de stâlp și stâlp în interior. Cele trei găuri de stâlp presupun o mare construcție cu structură cu dimensiunile de 2,8 x 2,6 m. Locuința era marcată de răspândire de chirpici, pietre, cărbune de la o structură lemnoasă arsă. După abandonare, locuința este ca un loc pentru resturi menajere fie se aruncă în ea intenționat materiale arheologice unele cu aspect contondent. S-a observat, că pe primul nivel de călcare sunt mai multe oase și pietre ascuțite.

{Locuința P102}. Materialul din complex, deși sunt unele amestecuri la adâncimea de -60 cm, ce nu pot fi clar separate, artefactele din P102 sunt cca 1/3 din cel din B102 dacă mai adăugăm o parte din materialele de la -60 cm.

Materialele mai deosebite sunt: din c. 2, -60 cm, toartă de amforă; -60 cm picior de fructieră; din c. 3, la -40 cm un fragment de fructieră din pastă cenușie, făinoasă, marcând sinteza Iclod-Petrești; din c. 3, la -40 cm, pateră din pastă brună moale, cu amestec organic și pietricele. Problema încadrării culturale sigur ridică probleme. La Cluj-Napoca, în Piața Ștefan cel Mare elementele de sinteză Iclod - Petrești apăreau la nivel Iclod I/II. Noi le datam la Iclod abia la nivel II/III, odată cu fenomenul de retardare. După noile observații sinteza Iclod-Petrești începe din faza Iclod I.

{Bordeiul 102} (Groapa 102) dimensiunile erau de 2,20 pe cca 3 m, fiind partea centrală a unui mare bordei. Acesta avea un plan dreptunghiular, marginile drepte, partea superioară a gurii avea numeroase rupturi, ceea ce arată că acesta a rămas o perioadă de timp deschis. Observația este interesantă deoarece ne permite a studia umplerea sa. Pe baza analizelor calitative, dar mai ales cantitative observăm mari diferențe între bordeiul 102 și platforma de deasupra lui.

Bordeiul are multă ceramică, fină lustruită, bine rasă fiind unul dintre cele mai timpurii complexe. Dar în umplerea sa s-au găsit la -80 cm materiale cu tehnică clar Petrești. În același timp s-au găsit materiale de tradiție Iclod I care au vădite influențe din fazele anterioare, ale neoliticului mijlociu (CCTLNI): ceramică bună, nisip fin ardere puternică, lustru bun.

{Groapa 103} c. 7; dimensiunile 1 x 1,20 m; adâncimea 40 cm; -70 - 110 cm. Groapa are în umplere pământ negru, ceea ce arată că este săpată din stratul de cultură.

{Groapa 104} c. 3; în profilul de sud este groapă, de stâlp (diametrul de cca 50 cm și adâncimea de 60 cm), săpată din partea superioară a stratului Iclod I/II.

{Groapa 105}; în c. 14; în centrul săpăturii, săpată de la -0,80 la -1,60 m; groapă cu marginile albiate, cu dungi de umplere; în vecinătatea ei, de la nivelul de la care a fost săpată se află o pată de pământ negru, rămas probabil de la umplere.

{Platforma 105}. Materiale mai deosebite sunt: din c. 15 -60, farfurie cu partea inferioară concavă, pastă cărămidă moale, amestecată cu cioburi în pastă, marcând sinteza Iclod - Petrești; fragment de strachină tronconică cu buza crestată, element specific sintezei Iclod - Petrești. Un fragment asemănător provine din c. 12, la -40 cu creștături pe buza, același fenomen cultural.

{Gruparea de pietre}. În campaniile precedente a fost sesizată o aglomerare de pietriș de râu ce ar putea fi legată de unele viituri ale pârâului din vecinătate, al cărui curs de râu care putea fi abătut, pentru a curge în vecinătatea stațiunii, pentru umplerea cu apă a șanțurilor de apărare, fie pentru scopuri menajere și edilitare. Urmele de lăcoviște sesizate în structura solului ar putea fi un argument pentru această problemă.

{Plastica}. La Iclod plastica este foarte săracă, până în prezent au fost descoperite cca o duzină de obiecte.

Idolul (B102 din S42, c. 1-3, pe fundul bordeiului, la -140 m). De la statueta s-a păstrat doar partea superioară. După aspect ni se pare că piesa a fost montată pe marginea unui vas sau altar. Acest lucru se observă după partea ruptă a ei și după curbura părții mijlocii. Piesa are brațele abia schițate aduse în față. Între brațe este o zonă ușor concavă, după concavitatea vasului. Fața este modelată având schițate ochii și gura prin ușoare apăsări iar nasul este lung, drept. Fața este orientată în sus, element caracteristic pentru statuetele culturii Vinca din Banat din alte părți. Brațele și maniera de stilizare nu sunt însă vinciene ci aparține stilului neoliticului târziu cum sunt descoperirile de la Aszod, cultura Lengyel timpurie din Ungaria. Pe gât piesa are 6 tăieturi scurte ceea ce sugerează că ar putea fi vorba de o haină încheiată sau cu șnururile pentru legare. După aspectul feței s-ar părea că nu este vorba de o mască ci de o redare realistă. De altfel un cap de statueta, descoperit mai de mult sugerează același lucru.

Vasul antropomorf. Deosebit de rare sunt aceste piese în grupul Iclod. Semnalăm existența unui picior de la un vas antropomorf. Piesa este lucrată din pastă fină, gălbie, bine netezită, urme de slip picat. Piesa face parte fie din seria vaselor antropomorfe întâlnite și în cultura Starcevo Criș.

{Concluzii}. Materiale Iclod timpurii se cunoșteau la Zău de Câmpie. Acolo acestea erau amestecate cu materiale Petrești fără a se ști care este raportul cronologic și situația stratigrafică (vezi tabelul de sus). La Baci - starda Nouă materialele și sinteza Iclod apărea în vremea fazei Petrești AB, fiind sincronizată cu Iclod II și II/III. Tot acolo erau materiale socotite Vinca C. Unele din acestea aparțin culturii Petrești - grup Foeni, după Fl. Drașovean. La Cluj la: - Baba Novac apăreau materiale de tradiție Petrești și un vas cu influențe Petrești Cluj Napoca; -Bd. 22 decembrie erau materiale Turdaș cu pictură gen Iclod I; - Biblioteca Academiei, în orizonturile timpurii, erau materiale Iclod I; Cluj-Arhive erau materiale Iclod I și materiale ce arătau influențe vinciene, care astăzi Fl. Drașovean le consideră a fi Petrești, grup Foeni. Nașterea grupului Iclod este rezultatul unor migrații și difuziuni Turdaș, Vinca C și se petrece paralel cu cultura Petrești, având

influențe ale grupului Foeni (grup al culturii Petrești, marcând o migrație sudică).

Informații suplimentare online

[Raportul 383 din *cronica.cimec.ro*](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
